

Sanna Antikainen ps

Toimenpidealoite Ottawan miinasopimuksesta irtautumisesta sekä henkilömiinavalmistuksen aloittamisesta Suomessa

Eduskunnalle

Globaalin turvallisuustilanteen heikennyttyä merkittävästi lähiaikoina on aiheellista tarkastella myös Suomen puolustuskykyä. Venäjän hyökättyä Ukrainan maaperälle on selvää, että Venäjän aggressio Ukrainaa ja koko Eurooppaa kohtaan ei tule laantumaan. Suomen ollessa sotilasliittöjen ulkopuolella olemme vieraan vallan hyökkäystilanteessa omien puolustusvoimiemme toimintakyvyn varassa. Tästä syystä on ensiarvoisen tärkeää, että pystymme puolustamaan maatamme mahdollisimman tehokkaasti.

Suomi liittyi henkilömiinat kieltävään Ottawan maamiinasopimukseen vuonna 2011 silloin tasavallan presidenttinä toimineen Tarja Halosen johdolla. Huomionarvoista on myös se, että nyt Ukrainaan hyökännyt rajanaapurimme Venäjä, jonka kanssa jaamme noin 1 300 kilometrin maaraajan, ei ole kyseiseen sopimukseen liittynyt. Yksipuolinen aseistariisunta on heikentänyt etenkin itärajan puolustusta, sillä aggressiivisesti toimivalta Venäjältä on turha odottaa vastavuoroisuutta.

Puolustusministeriö vastusti Ottawan sopimukseen liittymistä ja monet maanpuolustuksen asiantuntijat ovat kuvailleet sitä historiallisen huonoksi päätökseksi Suomen puolustuskyvyn kannalta. Puolustusministeriön vuonna 2003 julkaisemassa jalkaväkimiinaselvitystyöryhmän väliraportissa miinoja pidetään erittäin tärkeinä laajamittaisen hyökkäyksen torjunnassa, sillä Suomella ei riitä joukkoja valvomaan ja puolustamaan kaikkia alueita riittävän tehokkaasti. Miinojen korvaajiksi kaavailut järjestelmät vaativat aktiivisia toimia käyttäjiltään, mikä sitoo henkilöstöresursseja ja asettaa käyttäjät alttiiksi vihollisen hyökkäykselle. Pääesikunnan tutkimusten mukaan vihollisen etenemisvauhti kasvaa jopa 2—3-kertaiseksi, mikäli miinoja ei ole. Myös omat tappiot lisääntyvät. Raportissa todetaan miinojen olevan kustannustehokas puolustusväline asevelvollisuusarmeijalle, sillä niiden käsittelyn ja vastuullisen käytön opettaminen suurillekin joukoille on helppoa. Raportin mukaan miinat toimivat sekä fyysisenä että psyykkisenä esteenä hyökkääjälle, sillä miinoitettu alue on itsessään vaarallinen ennen niiden raivaamista, mikä hidastaa merkittävästi alueella liikkumista.

Henkilömiinojen kieltoa on perusteltu niiden siviiliväestölle aiheuttamalla vaaralla. Ei ole kuitenkaan mielekästä verrata Suomen tilannetta jatkuvasti sotaa käyviin maihin, joissa miinoja kylvetään ympäriinsä holtittomasti. Suomen itäraja on pitkä ja maastoltaan polveileva ja peitteinen, mikä tekee sen valvonnasta haastavaa etenkin talviolosuhteissa. Puolustusvoimien selvityksessä miinat on todettu Suomen olosuhteissa kustannustehokkaaksi ratkaisuksi, minkä lisäksi ne toimi-

Toimenpidealoite TPA 34/2022 vp

vat halpana henkivakuutuksena sekä osoituksena siitä, että Suomella on valmius tarvittaessa puolustaa itseään.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin Ottawan sopimuksesta irtautumiseksi sekä henkilömien valmistuksen aloittamiseksi Suomessa.

Helsingissä 24.3.2022

Sanna Antikainen ps